

ТИХОНРАВОВ С.М., кандидат технічних наук, доцент

Український державний університет залізничного транспорту

м.Харків, Україна

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦІВ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Трансформація сучасного суспільства та його подальший динамічний розвиток, зокрема інтенсивна інформатизація, диджиталізація, необхідність постійного оновлення знань та досвіду, висувають нові вимоги до системи вищої освіти, яка останнім часом дуже інтенсивно змінюється, розширюючи не тільки зміст, форми та методи навчання, але також коло професійних компетентностей сучасного фахівця, в тому числі й залізничної галузі. Сучасна система вищої освіти «...покликана готувати спеціаліста нового типу, здатного до оперативної та продуктивної реалізації професійних задач», націлена на «...формування і розвиток у майбутніх фахівців таких якостей, як мобільність, ініціативність, самостійність під час отримання нових знань, готовність до ефективної міжособистісної та професійної взаємодії» [2, с. 70].

Комунікативна компетентність, яка є важливою складовою професійної компетентності фахівця, дозволяє поєднати знаннями в конкретній галузі діяльності та вміння взаємодіяти та встановлювати взаєморозуміння та із окремими людьми, конкретною соціальною групою та/або громадськістю, тобто створює передумови для набуття або оновлення знань в процесі навчання, а також налагодження ефективних професійних стосунків в ході реалізації майбутньої практичної діяльності

Комунікативна компетентність фахівця передбачає перш за все здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з оточуючими людьми, а також наявність певної сукупності знань, умінь та навичок, що надають можливість реалізовувати взаємодію та спілкування з колегами, підлеглими й партнерами на ефективному рівні, що дозволяє не тільки розуміти інших, але й бути зрозумілим для партнерів спілкуванню.

Зазвичай, до складових комунікативної компетентності належать [1; 2]: вміння орієнтуватися у різноманітних ситуаціях спілкування, засноване на знаннях і життєвому досвіді фахівця; спроможність ефективно взаємодіяти з оточенням завдяки розумінню себе й інших в процесі постійної динамічності психічних станів учасників спілкування, міжособистісних відносин між ними та умов соціальної взаємодії; здатність адекватно орієнтуватися не тільки в собі та власному психологічному потенціалі, але й одночасно в потенціалі партнера, ситуації; готовність й вміння будувати контакти з людьми; наявність знань, умінь та навичок конструктивного спілкування, засобів регуляції

комунікативних дій; внутрішніх ресурсів, необхідних для побудови ефективної комунікативної дії у визначеній ситуації міжособистісної взаємодії.

Тобто, сучасний фахівець залізничної галузі, повинен володіти певним набором комунікативних навичок, зокрема, вміти ефективно формувати комунікативні стратегії, користуватися різноманітними тактичними прийомами комунікації, представляти себе (чи свою компанію) як учасника комунікативного процесу. Під ефективністю тут мається на увазі співвіднесення вербальних і невербальних прийомів з цілями і завданнями комунікації, системність окремих елементів комунікативної стратегії, практична доцільність окремих тактичних ходів.

Таким чином, фахівець залізничної галузі, який має високий рівень розвитку комунікативної компетентності, має можливість створити ефективну соціально-психологічну основу професійної взаємодії, що сприяє не тільки ефективнішому включенню особистості у виробничу діяльність, але й одночасно забезпечує досягнення більш якісного результату діяльності. Водночас, слід зазначити, що теоретичні знання та практичні вміння комунікативної компетентності у фахівців залізничної галузі потребують подальшого розвитку. Останнє потребуватиме перегляду та певного розширення змісту навчання, впровадження ефективних технологій, форм та методів комунікативної підготовки.

Список використаних джерел

1. Альохіна Н. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців. URL: https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/4336/1/_doc%20%281%29.pdf

2. Гавриляк Л. С. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *Науковий журнал «ЛЮГОΣ. Мистецтво наукової думки»*, 2019. №3 (квітень). С. 70-73.

ТОЛСТОВ І.В., к.філос.н, доцент,

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ВЗАЄМОЗУМОВЛЕНІСТЬ ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ ТА ПРАВ ЛЮДИНИ.

В сучасному мінливому глобальному світі незмінною опорою людської особистості, її глибинною внутрішньою цінністю залишається гідність. Ідея гідності, яка лежить в основі незалежності, свободи та відповідальності,